

PLACIAJAME PASAULYJE

VENEZUELA

Calderos išrinkimas Venezuelos prezidentu. Tik 8 dienoms po rinkimų praėjus galutinai paaiškėjo, kad Rafael Caldera, Krikščionių Socialų Partijos vadovas, tapo išrinktas naujuoju Venezuelos prezidentu. Ir laimėjo prieš valdančios partijos — Demokratinės Akcijos — kandidatą Gonz. Barros tik 31.071 balsu dauguma. Laimėjo Caldera, nežiūrind tiek suokumų, nes jis rinkiminėje programoje skelbė būtinas administracijos ir struktūros reformas; jų valdančioji partija per 10 metų nesiryžo įgyvendinti.

DEMOKRACIJOS LAIMĖJIMAS. Trys atrodė demokratijos priešai šiuose Venezuelos rinkimuose. Kuba, kurios remiamas «Išlaisvinimo Frontas» visai šmeižė, kliudė ir terorizavo šiuos rinkimus; bet nieko nepesė nebent netiesioginiai, nes kairūs kandidatas — prezidentas, komunistų viešai remiamas, gavo irgi daug balsų. Antras — tai buvęs Venezuelos diktatorius Perez Jimenez, varęs per savo šalininkus stiprią nepalankią demokratijai propagandą ir trečias — įvairūs ganimai, skleidžiami mažųjų valdančios partijos grupių, kad ir laimėjus rinkimus Calderai, valdžia nebus jam perduota, bet vėl bus įvesta kariška diktatūra.

Tačiau balsams rinkimuose visai paaiškėjus, tiek Venezuelos kariuomenė, tiek Demokratinės Akcijos vadovybė ir vyriausybė iškilmingai pareiškė, kad valdžia tikrai bus kovo pradžioje perduota naujai išrinktajam prezidentui R. Calderai.

ANTRAS KRIKŠČ. DEMOKRATAS ir prezidentas Pietų

Amerikoje. Caldera — tai antras krikščionių demokratų partijos žmogus, kuris Lotynų Amerikoje išrenkamas į valstybės prezidentus. Pirmas buvo Eduardo Frey, išrinktas Čilės prezidentu, kuris gerai valdo ir vykdo pažadėtąsias pagrindines reformas. Ir išrinktasis prezidentas Caldera pirmiaisiais savo žodžiais turėjo nuraminti biznio žmones, kuriems krikščionių demokratų kairysis sparnas «atrodąs baisesnis pavojus, negu patys komunistai», nes jie ne valdžioje ir negali atimti jų privilegijų ir turtų.

VEIDMAINIŠKAI PROTESTUOJA ÉL 2 JAV KARO LAIVŲ

Praeitą sekmadienį, gruodžio 8 d. du JAV laivai naikintojai «Dyess» ir «Turner», ginkluoti moderniausiom raketomis per Dardanelių sąsiaurį įplaukė į Juodąją Jūrą. Ši jūra iš siaurės planja Turkijos krantus, o kitoj pusėj — Bulgarijos ir pietinius Sov. Rusijos krantus, kuri šią jūrą laikoma sava.

Sovietai net pora kartų pareiškė pro estą prieš šių laivų pasirodymą Juodojoje Jūroje. Tačiau kas 26 mėnesiai iš paskutinio JAV karo laivai šioje jūroje pratimams, ir Montreux sutartis nepažeista, kangi tos sutarties pasira-

šymo metu neegzistavo raketiniai ginklai — pareiškė Turkijos Užsienių Reikalų ministeris. Be to, patys rusai savo karo laivais plauko po įvairias jūras, ir niekas dėl to prieš juos neprotestuoja. Žinoma, tų karo laivų VI JAV Karo laivyno pasiuntimas į Juodąją Jūrą buvo taip pat JAV ir Nato atsakas į Sov. Rusijos siuntimą savo karo laivų į Viduržemio jūrą įgadinimui Izraelio, Jūgoslavijos ir įsiveržimui į Vakarų gynybos plotus.

SOVIETAI IŠSPAUDŽIA PASKŪTINIŲ NUSILEIDIMĄ

Gruodžio 7–8 dienomis Kijeve, Ukrainos sostinėje, įvyko susitikimas Sovietų Rusijos ir Čekoslovakijos valdžios viršūnių. Iš Tass paskelbto komunikato aiškėja, kad čekoslovakai gavo nusileisti ir sovietai išreikalavo paskutinį savo įsakymą — visiškai pajungti savo ekonomiką Sovietų Rusijos ir COMECON (socialistinių valstybių ūkinės sąjungos) reikalams, atsikant didesnių prekybinių mainų su Vakarų valstybėmis ar gauti iš jų paskolos.

O tos paskolos Čekoslovakija būtina yra reikalinga, o ypač šiuo metu, po sovietų invazijos, kai kraštą siegia didelė ūkinė krizė.

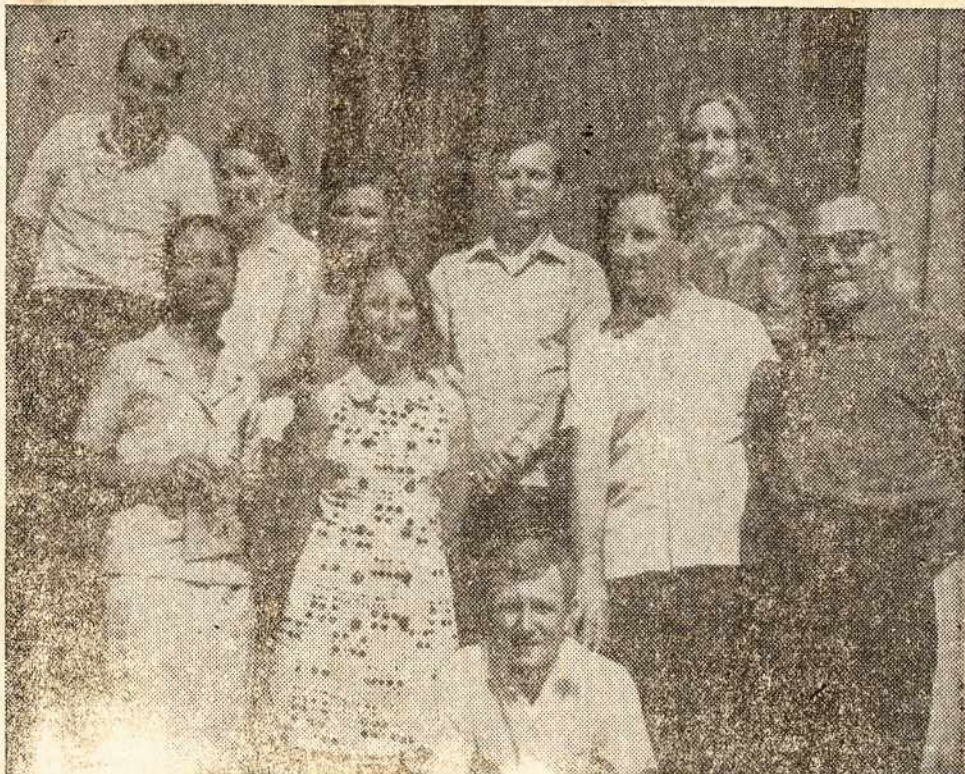
Paryžiaus derybos ir Saigonas

PETRAS PAKALNIS

Po penkių mėnesių pasitarimų, derybų, propagandos, kaltinimų ir tuščių žodžių, spalio 9 dieną Šiaurės Vietnamo delegacija Paryžiuje paklausė JAV atstovo, ar JAV iš tiesų sustabdys Šiaurės Vietnamo bombardavimą, jei

Šiaurės Vietnamas sutiks derėtis su Saigono vyriausybės atstovais. Gavę teigiamą atsakymą, jie priėmė dvi JAV sąlygas: nepulti didesnių Pietų Vietnamo miestų ir atitraukti kariuomenę iš neutralios zonos.

Apie esančias derybas, žinoma, žingsnis po žingsnio buvo informuota ir Pietų Vietnamo vyriausybė. Spaudžiamas iš visų pusių sustabdyti Šiaurės Vietnamo bombardavimą, JAV prezidentas dar galvojo ir tarėsi su artimiausiais bendradarbiais per 20 dienų. Spalio 29 dieną pakvietė į Vašingtoną generolą C. Abrams. Generolui užtikrinus, kad sustabdys Š. Vietnamo bombardavimą, nepacidės karo nuostoliai, prez. Johnsonas davė įsakymą sustabdyti bombardavimą aviacijai ir laivynui. Tuo įsakymu buvo patenkintas Hanojaus reikalavimas. Paryžiuje galėjo prasidėti rimtesnės derybos.

MŪŲ TEATRALAI: Iš kairės, pirmoje eilėje: O. Matelionytė, Kraujelytė, Pijus Butrimavičius, adv. V. Tubelis — režisierius; Stasys Butrimavičius. Antroje eilėje: J. Bajorinas, Aldona Butrimavičiūtė, Irena Skurkevičiūtė, Arūnas Steponaitis, Liucija Šukytė.

Jei ši sekmadienį Mokoje vaidins trijų veiksmų dramą: BAIŠUSIS BIRŽELIS. Ateikite pasižiūrėti ir įvertinti mūsų jaunimo kultūrinę pastangą!

SAIGONAS PRIEŠINAS

Išgirdę apie tą nelauktą posukį, Saigono politikai pradėjo nerimauti. Nekęsdami komunistų, jie ėmė protestuoti, kad JAV suiko derėtis ir su P. Vietnamo komunistais, vadinamais Vietkong. Nors JAV vyriausybė užtikrino, kad Vietkong atstovai sudarys neatskirą partiją, bet tik Š. Vietnamo delegacijos dalį, P. Vietnamo patrijotai pradėjo šiaušti. Girdi, Vašingtonas ir Hanojus nustatė, ką Vietnamas turi daryti. Nešdami tautines vėliavas, apie 50 P. Vietnamo seimo narių nuvyko į prezidentūrą ir paprašė prezidento Thieu atmesti JAV planą.

Pamatus tokį savo tautiečių pasipriešinimą ir nežinodamas ką daryti, prezidentas Thieu nutarė delsti. Visų pirma jis nesutiko pasirašyti bendro komunikato, paruošto JAV ambasadoriaus Saigone. Paskui, oficialiai pakviestas į Paryžiaus derybas lapkričio 2 dieną, jis atsakė, negalėsias tokiu trumpu laiku sudaryti delegacijos. Kai JAV sutiko palaukti, jis atrado kitą pasiteisinimą: prieš pradėdamas derybas jis nori pasitarti su savo ambasadorium Paryžiuje. Paskui jis pastatė dar vieną sąlygą: jo nuomone visų pirmą reikėtų nustatyti visą derybų procedūrą, o tik paskui tartis.

AMERIKIEČIAI SPAUDŽIA

Matydamas tą keistoką Saigono laikyseną, JAV krašto apsaugos ministeris, greičiausiai įkvėptas paties prezidento, sušaukė spaudos konferenciją ir gana piktai pradėjo vadinti prezidentą Thieu. Labiausiai jis pyko už tai, kad

Saigonas, vartodamas vis kitokius pretekstus, atsako siųsti delegaciją į Paryžų. Ministeris stipriai pabrėžė, kad JAV turi teisę derėtis ir be Saigono atstovų.

Galimas daiktas, kad JAV taip toli nenueis. Bet nuotaika prieš Saigoną čia ypač prasta, ir niekas negali pramatyti, ar neišsėks Johnsono kantrybė. Iš tiesų sukišusios apie 100 milijonų dolerių į tą karą ir netekusios apie 30.000 karių, ar JAV dabar turėtų nusileisti Saigonui? Derybos tik tada esti sėkmingos, jei iš abiejų pusių daromos nuolaidos.

Išgirdęs apie JAV prezidento rinkimų rezultatus, Thieu pasiuntė Niksonui telegramą kviesdamas atvykti Saigonan susipažinti su karo veiksmiais. Tačiau Niksonas jam atsakė, kad važuosias tik Johnsono siunčiamas, matydamas amerikiečių neuolauidumą, Thieu pasiūlė savo planą. Jo nuomone, Saigono ir Hanojaus vyriausybės turėtų lošti Paryžiaus derybose pirmą rolę, o Vašingtonas ir Vietkong antrą. Bet kažin ar Johnsonas tam planui pritars.

Ragaliau Thieu patinko ieškoti kompromiso ir pasiūlyti savo delegaciją į Paryžų. Tai bus didelis laimėjimas visiems. Saigono vyriausybė turės prašyti Vašingtono pagalbos ne tik dabar, bet ir po karo. Deryboms momentas yra labai geras, nes karo persvara yra sąjungininkų pusėje. Kai kam net gaila, kad prezidentas Johnsonas sustabdė Šiaurės Vietnamo bombardavimą. Tačiau tas karas jau užsitęsė per ilgai ir nuo jo reikėtų nukentėti ramiems krašto gyventojams. Dėl tų žmonių gerovės jis turėtų būti sustabdytas.

«Aubros» choras, šio «M. L.» numerio Garbės Leidėjas

KANADA

TORONTO SPORTO KLUBO «Aušros» nariai (apie 30 asmenų) vasarojo visi drauge Tėvų Pranciškonų įrengtoje vasarvietėje Vasagoje.

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS pradėjo rugsėjo mėnesį naujus mokslo metus. Jo tradicinis rengimas įvyko lapkričio 16 d. Darželiui vadovauja ir jame mokytoja vienuolė lietuvė seselė.

ANTISOVIETINĖ DEMONSTRACIJA buvo suruošta Torone gyvenančių europiečių ryšium su nauja Čekoslovakijos okupacija. Dalyvavo demonstracijose žmonės iš 25 tautų. Joje kalbėjo parlamento narys Haidasz. Buvo joje sudeginta sovietų vėliava.

LIETUVIŲ AKADEMINIS SAMBŪRYS MONTREALYJE skiria Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją 500 doierių grožinės lietuvių literatūros knygai. Sudaryta jūry komisija.

PASAKŲ KNYGA «GINTARĖLĖ» skirta vaikams, para-

šyta J. Narūnės—Pakštienės, susilaukė gražaus pasisekimo. Knyga ne tik paplito tarp lietuvių, bet susilaukė vertimo ir į ispanų, anglų ir vokiečių kalbas. Vokiškos leidimo pirmame puslapyje duodama trumpa įžanga apie Lietuvos žemę ir Lietuvos aukšą—gintarą. Knyga išpušta iliustracijom dail. V. Stančikaitės, gyvenusios kitados Brazilijoje.

«LITHUANIANS IN CANADA» knyga, išleista Kanados valstybės šimtmėčio proga ir padedant lėšom jos valdžiai, darosi labai populiari. Daug kas ją užsisako ir ypač iš kitų tautybių ir Kanados bibliotekų. Geri jos aprašymai garsina ją Net lenkai nepagalėjo gero žodžio.

(D. b.)

ANGLIJA

DBLS NOTTINGHAMO SKAUTŲ pirmininkas K. Bivainis įteikė židniečiui P. Viržintui pinigine premiją. Ši premija yra skirta akc. «Lietuvių Namų» bendrovės, išlaikiusiems lietuvių kalbos egzaminus angliškose mokyklose, kuriose ji įskaitoma kaip antra svetimoji kalba. Kita tokia premija buvo įteikta A. Vitkauskui Bradfordė. Ta proga Jaunimo Židniao direktorius dar įteikė

išlaikiusiems egzaminus savo asmeniškai dovanas.

LEIGH MIESTE MIRĖ po sunkios ligos Izidorius BABILIUS, 49 metų amžiaus. Palaidotas bendrose miesto kapinėse.

-J.A.V.-

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

Su šūkiu «Vyčių stiprybė — Lietuvos viltis» — Lietuvos vyčių — Knights of Lithuania 55-sis seimas įvyko 22-25 dienomis rugpiūčio Philadelphiaje. Jis vyko dideliame Bellevue Stratford viešbutyje. Seime buvo išklaudyta Antano Saulaičio paskaita «Vyčiai ir lietuvių išlaikymas». Po paskaitos vyko gyvos diskusijos. Seime vyko įvairūs praešimai, posėdžiai, parengimai, išvykos. Buvo padėtas ir vyčių vainikas prie Laisvės Varpo Nepriklausomybės aikštėje, kur 1776 metais buvo pasirašyta JAV nepriklausomybės aktas. Šio varpo kopija buvo amerikiečių lietuvių padaryta ir nusiųsta Lietuvos į Karo Muziejaus Nepriklausomybės sodelį.

Bendri kasdieniniai pietūs, įvairios programos tame pačiame viešbutyje vyčius labai suartinio. Buvo paruošti dainorėliai ir lapai, kad visi drauge dalyvautų Mišiose lietuviškai ir aštuonių lietuviškų dainas. Vyčiai savo seime darniai vartojo abi kalbas — lietuvių ir anglų. Mažvyčiai yra I ir II lietuvių emigrantų kartos vaikai.

55-jame vyčių seime daly-

vavo virš 200 delegatų ir svečių. Seimas išsirinko naują centro valdybą su dr. Jokūbu Stuku priešaky. Seimas savo rezoliucijose reikalavo Sovietų pasitraukimo iš Čekoslovakijos. Ji pasiūta Čekoslovakijos atstovybei Vašingtone ir Jungtinėms Tautoms. Sveikindamas JAV prezidentą Johnsoną, seimas prašė jį pateikti Baltijos tautų klausimą Jungtinėms Tautoms.

KUN. JUOZAS BELECKAS, S. J., kuris nuo 1964 metų dėso De Paul universitete Čikagoje, dalyvavo su paskaita II tarptautiniame germanistikos kongrese. Kongresas įvyko Leipzige, Rytų Vokietijoje, šių metų rugpiūčio 5—9 dienomis.

ANGLŲ KALBA LEIDŽIAMOM KNYGOM supažindinama su Lietuva. Tai prof. J. Stuko, Lietuvos Vyčių pirmininko, knyga «Awakening Lithuania». Jos jau leidžiama antra laida ir joje aprašoma lietuvių tautinis atgimimas.

H. Tautvaišienės «Tautų kapinynas ibiro tundrose» dabar išversta ir parduvinėjama anglų kalba. Lietuviškoji laida jau visai išparduota.

«Amen in Amber — Amen gintaruose» — Leonardo Andriekaus poezijos knyga irgi jau parduvinėjama. Ji turi puikias dailininko T. Valiaus iliustracijas.

Jau paruošta daug medžiagos ir Lietuvių Enciklopedijai angliškai. Ji bus 6—8 tomų ir leidžia tas pats leidėjas — Kapočius, gyvenantis Bostone.

LENKŲ — P.O.W. SAMOKSLAS LIETUVOJE

Vėlokai, į rudenį 1919 metais, poros sumanių visuomenininkų dėka, atsitiktinai aikštėn iškyla peowiakininkų sąmokslas. Jis buvo suplanuotas gerai. Bet, atrodo, anais laikais ne tik mūsų, o ir Maskvos bei Varšuvos žvalgybos aparatai veikė silpnai, dirbantieji žmonės nebuvo ištirti. Nenusistovėjusiems jaunuoliams buvo prieinamos svarbios valstybinės paslaptys ir dokumentai.

Tad ir šiuo atveju 18—19 metų jaunuolis — «tuteišis» (t. y. neiškilęs tautybės Vilnijos gyventojas) tarnavo lenkų kariuomenės štabe Vilniuje raštininku. Kai jis pamatė, kas ruošinama «Kowiensczyznoje», jam net akys išsiplėtė, burna išsižiojo iš nustebimo. Prie piano buvo ir sąmokslininkų sąrašas su būsimais apygardų komendantais ir t. t. Jiems veiksmus pradėjus, lenkų armija turėjo ateiti į pagalbą.

Apie tai jis papasakojo vienai lietuvių patriotei, taip pat jaunai, bet daugiau už jį su-

LIETUVOS PAUKŠČIAI

Juodasis strazdas yra slėpukas, atsargus, gudrus, žmogaus vengiantis paukštis. Jis nemėgsta atvirų vietų, tik laiki tamsioje pavaksmėje, ypač ten, kur nėra žolės ir žemė išklota puriu puvešiu slukšniu ir senais lapais. Ten jis kapstosi visą dieną, švaistydamas snapu sausius lapus ir besiknaisiodamas juodžemyje. Kaip ir kiti strazdai, bėginėja dideliais šuoliais iškėlęs uodegą ir nuleidęs kiek sparnus. Pamatę ką nors įtartino, jis greitais šuoliais nubėga tankumynan, šaukdamas čok-čok-čok; jei pavojus nepraeina, pakyla skristi, šaukdamas veriančiais žviegiama balsais. Ši juodųjų strazdų riksmą, reiškiantį aliarimą, pažįsta ir kiti paukščiai ir ima jį dėmesin.

T. Ivanauskas
iš Lietuvos paukščiai

LIETUVOS ORAS

Pastebėta, kad vasarą Lietuvoje niekada nebūna 30 dienų laikotarpio be lietaus. Niekuomet aukštesnė kaip 30 laipsnių temperatūra, esant sausam, giedram orui, neišbūna ilgesnį laiką.

Žiemą Lietuvoje nepažįstami speigai su 45—50 laipsnių temperatūra žemiau nulio.

Lietuvai būdingas apsiniaukęs gruodis su dulkiu lietuimi arba šlapdriba.

Liepos mėnesio karštieji orai kaitaliojasi su kamuoliniais debesimis ir dažnomis audromis. Tiesa, atskirais metais liepos mėnesį pasitaiko 10—15 dienų laikotarpiai su karštomis, visiškai giedromis dienomis, bet tokie atvejai reti.

Kontra - Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

— Žmogus su humoru — tai rusų daina, — sakau jam. — Bet, mano viršininke, juk jis turėjo paslėptą mintį, kad Lietuvoj politinė priespauda — tamsul!

Teko jam aiškinti, kad už mintis negalima bausti ir jo visas darbas buvo ne tik nereikalingas, bet jis ir visas pats ten teatre pasirodė juokingas.

ISTAIGOS BENDRADARbiai IR PAŽINTYS

Manau, skaitytojui bus nau dingas bendras vaizdas apie žvalgybos skyriaus sudėtį ir jo užuomazgą.

Baigusiam Kauno gimnazijai, buv. Rygos politechnikos instituto studentui Mykolui Lipčiui 1919 m. birželio mėnesį buvo pavesta organizuoti vyriausiojo štabo žvalgybos skyrių. Jam buvo paskirtas, kaip instruktorius, pulk-

Sizyeh, per visą pirmą Pasaulinį Karą išbuves Šiaurės fronto kontražvalgybos viršininko padėjėju. Viršininkas ten buvo generolas Zlobin. Frontui iširus, Zlobin prasi-mušė į Sibirą, kur tapo kontražvalgybos viršininku pas admiralą kolčaką Omske. Sizyeh gi iš Pakovo atsidadė Lietuvoje. Man teko susitikti su pulk. Sizyeh Lietuvoje. Dar prieš pat mano paskyrimą jis perėjo į prancūzų tarnybą. Neilgai buvo Rygoje, vėliau Klaipėdoje, kurią tąsyk valdė santarvininkų vardu prancūzai. Mums, lietuviams, ateinant į Klaipėdą, jis vėl persikėlė į Rygą.

Tai buvo aukštos inteligencijos, ramus, su dideliu taktu, neabejotinas kontražvalgybos ekspertas, žinovas, visa galva aukštesnis už vėliau įsijungusius rusus žandarų pulkininkus. Jų tai jis daugiausia vengė, iš dalies dėl to ir pasitraukė. Kita priežastis —

prancūzai jam pasiūlė keletriopai daugiau atlyginimo. Jis prancūziškai kalbėjo laisvai, buvo jiems «radinys» — geras ekspertas bendriems Rusijos reikalams ir rusų metodo žvalgybai. Lietuvoje jis paliko apie save gerą įspūdį. Suprato Lietuvos aspiracijas, simpatizavo M. Lipčiui ir kapitonui L. Prūsakevičiui, ir tai visai nesuinteresuotai. Tai įrodė ir vėliau, būdamas Rygoje ir Klaipėdoje.

Deja, M. Lipčius ir Sizyeh tik pradėjo organizacinį darbą. Po 5 savaičių M. Lipčius susirgo, rodos, šiltine. Jo darbo tęsti buvo atsiųstas Liūdas Gira. Apie Girą buvo pasakojama, kad jis jokių patarėjų—ekspertų nepažino. Nė vieno iš savo tarnautojų neįsileisdavo savo kabinetą, jei pirma nebuvo atsklausta telefonu. Tik gavęs su tikimą, galėjo pas jį užėiti. Prie L. Giros kabineto durų 24 valandas stovėdavo kelių karių sargyba su kulcosvaidžiu. Kabinete buvo trys (nuo eukraus ir bulvių) maišai su užrašais: a) bolševikai, b) lenkai ir c) visi kiti!

brendusiai. Ji nurodė vaikui, kokią svarbią rolę jis galys suvaidinti — juk jo rankoje viens valstybės likimas! O kas tau Lenkija — liksi raštininku, kaip buvai... Tas įtikinantis pasikalbėjimas nulėmė. Jaunuolis, paėmęs planus ir sąrašus, padedamas Vilniaus lietuvių—patriotų, atsidadė Kaune.

Paminėjau P.O.W. bylą, bet vengiu į ją gilintis. Ją savu laiku spausdintoje brošiūroje aprašė tuometinis kariuomenės prokuroras kap. Juozas Papečys. Prokuroras ir Kauno komendantūra daug prisidėjo prie tos organizacijos likvidavimo.

Kaip man senesnieji pareigūnai paaiškino, vyriausias štabas Liudo Giros savotiška veikla nebuvo patenkintas ir pasistengė kuo greičiau susigrąžinti M. Lipčių ir Sizyehą. Liudas Gira buvo atleistas iš pareigų. Jam buvo iškelta byla už savotišką veiklą ir terorą pafrontėje.

P.O.W. byla parodė, kaip svarbu turėti gerai organizuotą žvalgybos skyrių. Todėl ir etatų — tarnybinių vietų nepasigailėta. (B. d.)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 92-2263

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 10,00 visoje P Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 25 00. GARBĖS Atekiro numer. išleidimas N Cr. \$60,00 Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 20 SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 15,00 paskutiniajame N Cr. \$ 10,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. \$ 5,00. Ilgalaiškiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo auožiūra. Nenaudoti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

«Lietuva Turi Būti Kaip Sibiras» — Sako Rusai

Šią vasarą Lietuvoje lankėsi gydytojas dr. J. Gudauskas. Štai žiupenelis jo išpuodžių:

«Ar nebaisu vykty už geležinės uždangos? Žinoma, kad taip, ir kaštuoja nemažai nervų. Beveik panašiai kaip kad lankant Bolivijos rytinę dalį palei Lake Titicaca, kur indėnai iki šiol tebemedžioja baltuosius dėl malonumo paskalpuoti».

Jau pasiekus Varšuvą, vaizdas buvo skurdus: «Geležinkelio stotyje pasitinka skurdžiai ir nešvara. Traukinio pirmosios klasės sėdynės valytos prieš Hitlerio laikus, o su sau gumiečiais niekaip negali išsiaiškinti kad esi «žmudzis» ir uemoki lenkiškai...»

Lietuvos okupantai bijo laisvojo žodžio, krato lagaminus: «Sovietai tikrina viską tikrai iš širdies ir ypač mėgsta bet kokius spaudinius Poros dienų senumo Paryžiaus ir Lon dono laikraščius pasiėmė ir palaikė, kol grįžome».

Vilniuje dr. Gudauską pasitiko artimieji giminės, bet «Inturisto» agentas nesidomi giminėmis: mama, seserimis. Jam laikas brangus ir plėšte išplėšęs iš jų tarpo, nugabena viešbutin, išduoda maisto korteles ir atima pasą... Tavo drausa baigia išgaruoti ir pasijunti visai beginklis. Tu esi pririnkintas prie viešbučio... Giminių ir draugų pastangos pajudėti iš Vilniaus į Kauno (reumatologų) konferenciją nebuvo sėkmingos, nors labai aukštos instancijos buvo išklabentos».

Dr. Gudauskas tada kreipėsi į «6.000 Lietuvos gydytojų bosą» — sveikatos viceministrį dr. Zaikauską. Čia net buvo paklaustas, ar jo nesiunčia FBI? Pagaliau sutiko leisti jį į gydytojų konferenciją Kaune.

Okupantų pažiūras į Lietuvą dr. Gudauskas taip nušviečia: «Teko plačiai išsikalbėti su eile tikrų rusų tiek Lenkijoje, tiek traukinyje nuo sienos iki Vilniaus. Visi jie tos nuomonės, kad (Lietuva) tai užkariautas rusų krauju arba atgautas iš seniau (Petre I ir Kotrynos II įsigytas) kraštas. Jų nuomone, jis yra ir turi būti toks pat rusiškas kaip ir Pavolgis ar Sibiras. Gi turizmas dabar yra teleruojamas grynai biznio sumetimais: reikia dolerių. Jų galima gauti už siuntinių muitus. Jie taipgi neblogesni, kai turistai permoka penkeriopa už viešbučio kambarį».

Kaune dr. Gudauskas kalyvavo reumatologų konferencijoje, kuri vyko rusiškai.

J. Žvilb.

Lietuvis Jūros Dugne Statys Miestą

Ilgą laiką jūros ir vandenynei turėjo tik vieną matavimą — nuotolį. Giliosiomis vandenių gėlmėmis žmonės nesidomėjo. Arba domėjosi tik tiek, kiek tinklai užgriebė. Ilgai imta leisti giliau, mat, karo reikalams atsirado povandeniniai laivai. Bet ir jie giliųjų vandenių nesiekė. O jei dėl kokių priežasčių ir nusileido, tai iš geimčių ir nebegrižo. Tai jau du kartus po šio karo yra atsitikę su amerikiečių povandeniniais laivais ir kartą su Izraelio laivu. Didžioje gėlmėje vandens spaudimas karo laivo

šarvus sutraiško taip lengvai, kaip pirštai straišės kiau telį.

Praėjusį dešimtmetį žmogaus dėmesį buvo patraukusi erdvė ir dangaus kūnai. Pradėjo didžiųjų galybių lenktyniavimas mėnulį. Tik štai ga susigrūbta, jog skverbimasis į vandenynų ir jūrų gėlmes gali turėti labiau reikšmingų karinių, mokslinių industrinių tikslų, negu siekimas planetų. Vandens dengia 72% žemės paviršiaus, o dugne slepiasi neišsemiami žemės turtai. Jūrų dugnu susidomėta ir kariniais tikslais,

nes iš dugno bazių būty gali ma sekti prieš povandeninių laivų judėjimą, kontroliuoti vandens paviršiuje ope ruojančių laivų veiksmus, įkurti povandeninių raketų bazes ir t. t. Tur būt, dėl šių tikslų JAV laivyno departamentas pradėjo tyrinėti pasotvių gyvenviečių jūros dugne įkūrimo galimybes.

Pagrindinė gyvenviečių koncepcijai ant jūros dugno ir po jūros dugnu sukurti Laivyno departamentas kontraktavo North American Rockwell bendrovę. Šios bendrovės Ocean Systems Operations skyriaus Pietinėje Californijoje ėmėsi darbo, ir viso projekto svarbiausiai daliai — struktūrinėms problemoms spręsti — vadovauti pavedė losangeliečiui lietuviui inžinieriui Baliui Čiurlioniui (Konstantino Mikalojaus Čiurlionio pusbrolio sūnui).

Šiuo metu studija yra baigta ir išleista trijų tomų veikalo forma. Studija pavadinta «Study of One-Atmosphere Maned Underwater Structures» (One-atmosphere structure) terminas čia reiškia pastatą, kuriame išvidinis spaudimas prilygsta žemės atmosferos spaudimui jūros lygyje). Šią studiją ruošė visa grupė inžinierių-oceanografų, tačiau apie ketvirtį viso darbo atliko inž. B. Čiurlionis, o ar ti pusės projekto paruošta jo žinioje ir atsakomybėje.

P. Žičkus liepos mėn. 15 d. «Drauge» įdomiai aprašė apie povandeninės laboratorijos Sealab II atliktus tyrimus 61 metro gylyje prie Californijos krantų. Tačiau kas yra 2.000 metrų gylyje, niekas tiksliai nežino, nes niekas nėra tokio gylis pasiekęs. Gi North American Rockwell korporacijai buvo pavesta išspręsti gyvenviečių įkūrimo problema 600–6000 pėdų gylyje, kuriose galėtų būti apgyvendinta nuo kelių iki 1000 žmonių. Tad spręsdamas statybinių medžiagų, techniškių priemonių ir su statyba susijusių jūros dugno problemas, inž. B. Čiurlionis turėjo tik ribotus mokslinės literatūros šaltinius. Eilės problemų techniškus apskaičiavimus mūsų inžinieriui teko papildyti čiurlioniška vizija, garšiomis prielaidomis ir profesine intuicija.

Pilno korpusų formavimui (kurie galėtų išlaikyti iki 300 svarų į kvadratinį colį spaudimą) B. Čiurlionis plačiai naudoja savo išradimą, kuris įgalina labai tiksliai metalo plokštes povandeninių sprogdinųjų metodu išlankstyti į norimas formas. Pagal šį išradimą (kurį savo laiku plačiai aprašė profesinė amerikiečių spauda ir už kurį North American Aviation inž. Čiurlioniui įteikė specialų įvertinimo raštą) El Toro, Cal., buvo irengta statybos metu laisvajame pasaulyje didžiausia metalo formavimo įmonė.

B. Čiurlionis statybos inžinieriaus specialybę įsigijo Vytauto Didžiojo universitete

«Ar ir jūs norite pasišalinti?»

Jis pažadėjo žmonėms braugiausiąją savo dovaną — duoti savo kūną valgyti ir kraują gerti, kad jie galėtų turėti amžinąjį gyvenimą Dievuje. Ne tik žydų minios to niekaip negalėjo ar nenorėjo suprasti, bet ir «Daugelis jo mokytinių, tai išgirdę, sakė: Tie žodžiai kieti, kas gali jų klausyti?» Ir jie, apleidę Jėzų, nuėjo namo, Tada Išganytojas ir paklausė likusiųjų dvylikos apaštalų: «Ar ir jūs norite pasišalinti?»

Eidamas šventas Kristaus Vietininko žemėje ir vyriausio mokytojo pareigas, mūsų šv. Tėvas Paulius VI išleido encikliką, t. y. raštą apie «Žmogaus gyvybę». Tame rašyte tarp eilės kitų dalykų, priminė katalikams «seniai Bažnyčios skelbtą mokymą, kad vaikūčiams išvengti jiems nevalia naudotis tokiais priemonėmis, kurios yra priešingos žmogaus prigimčiai (natūrai)».

Ir kad kilo visame pasaulyje triukšmas, pasipiktinimas protestai, grasiama mesti katalikų tikėjimą, pravardžiuoja šv. Tėvą atsilikėliu, užsispyrėliu, nepaisančiu daugumos tikinčiųjų pažiūrų ir t.t., ir t.t. Tokių maištaujančių atsirado ne vien vedusiųjų tarpe, bet net ir kunigų ir seminarijų profesorių.

Šv. Tėvas keletą kartų ramiai rimtai išpėjo katalikus paklausti jo žodžio, paklusti. Bet nerimas vis nenurimo. Pagaliau pirmąją gruodžio savaitę šv. Tėvas labai energingai aiškiai ir tiesiai pakartojo aukščiausiu paduotus Išganytojo žodžius «Ar jūs norite pasišalinti?» Jis priminė, kad Bažnyčia negali nuolaidžiauti tikėjimo ir doros dalykuose ir čia turi būti griežta, aiški, patvari. Bažnyčia negali skelbti tik tai, kas daugeliui žmonių patinka. Jis apgailėstavo, kad atsirado Bažnyčioje tokių mokytojų, kurie nutyli žmonėms nepatinkamas tiesas. Jis sakė: «Kas šiandien bekalba apie pragarą? Kadangi jis nepatinka,

Kaune ir Stuttgarto universitete Vokietijoje. Specialybės žinias plėtė ir gilino Californijos ir Pietinės Californijos bei įvairiuose tyrimų institucijose.

Balys Čiurlionis ir žmona Birutė aktyviai dalyvauja ir lietuviškame gyvenime. Balys yra vadovavęs Pietinės Californijos Amerikos Lietuvių Tarybai, Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles sambūriui, veikia Rezolucijoms Remti Komitete, Lietuvių Fonde ir kt. Birutė — buvusi lietuviškos mokyklos mokytoja, įtuanistinių kursų vedėja jūrų skautų stovyklose ir t. t. Gražiai lietuviškai išaugintas sūnus Raimundas ruošiasi aeronautikos studijoms.

J. Vn.

tai apie jį nebeužsimenama. Kiekvienas pasirenka tikėti tik tokias tiesas, kurios jam yra malonios. Bet tokiu būdu yra naikinamas tikėjimas, naikinama ir ta bendruomenė, kuri yra vadinama Bažnyčia».

Šitie šv. Tėvo žodžiai primena jau tautų Apaštalo Pauliaus išpėjimą, rašytą vyskupui Timotiejui: «Ateis metas, kad (žmonės) nepakęs sveiko mokslo. Siekdami savo išėdžių ir kas malonu ausims, susiras begales mokytojų, nusiğręs nuo tiesos ir vaikysis pasakas (2 Tim. 4. 1–8). Ir jis prašo Timotiejų: «Tačiau tu skelbk Evangeliją. Skelbk nesiliaudamas, ir kai patogu, ir kai ne; bark, išpėk, ragink — bet visuomet kantriai ir mokydamas» (ten pat.)

Ir mūsų šv. Tėvas šiuo metu yra toje skaudžiai liūdnoje padėtyje: Jis turi skelbti žmonėms tiesą, ar ta jiems patiks ar nepatiks. Ne vienas dėl tos nepatinkamos tiesos mes tikėjimą, nebeis sakramentų ir murtės bei kaltins šv. Tėvą. Tai nieko nauja, nors mums ir ne labai įprasta. Per paskutinius beveik šimtą metų buvome pripratę su pagarba priimti šv. Tėvo žodį, jo klausyti. Jau buvome pririšę, kad ir paties Išganytojo daug kas nepriėmė, atmetė, nukryžiavo. Argi Jo vietininkas gali būti geresnis už savo Mokytoją ir Valdovą Kristų? Jokiu būdu! Kristaus likimas yra ir Popiežiaus likimas. Tik vargšai tie katalikai, kurie pasišalina nuo Popiežiaus! Jie atsisikia ir nuo Kristaus nes jo žodis aiškus: «Kas Jūsų klauso, tas manęs klauso. Kas gi klauso manęs, tas klauso to, kurs yra mane siuntęs». Todėl šiais sumišimų ir Bažnyčiai pavojingais laikais, tikintysis turėtų su šv. Petru sakyti: «Viešpatie, kur mes eisime? Juk tu turi amžinąjį gyvenimo žodžius». Kur popiežius, ten Kristus. Kur Kristus, ten Dievas, ten tiesa. Todėl mes klausome popiežiaus o ne kokių nors kad ir labai garsių profesorių, teologų, kunigų, ku ie su popiežium nesutinka.

J. K.

NAUJAS PASAULIS

Ilgai sirgus ir išgulėjus lovoje, kai pirmą kartą išėjini iš kambario, pasaulis dvelkte li nuostabiu naujumu: žalumai, atrodo, dar niekad nemytas, medžių, namų, akmenų kontūrai tokie ryškūs, lyg nežinomas tepliojas būtų juos apvedžiojęs dažais, dangaus mėlynumas netikras, — tarytum dailininkas, pasilpėjęs bažnyčios bokštan, milžinišku teptuku pradėjęs lieti akvarelę...

A. Rūkas

(iš Sužalotieji)

Jaunystės AIDAS

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

Didokas Lietuvos Jaunimo Miestas

Paskutiniuose «Jaunystės Aiduose» pasvajojau apie įvykusią jubiliejinę lietuvių skautų ir skautėlių stovyklą Š. Amerikoje, praėjusią vasarą. Kad tos svajonės buvo ne visai tuščios liudija štai šitie skaičiai:

Penktoji Tautinė Stovykla, kurioje dalyvavo arti pusantro tūkstančio sesių ir brolių, dviem savaitėm įkūrė Rako ažuolyne nemažą miestelį su 474 palapinėmis, 23 vartais, 20 kryžių bei aukurų ir 17 tvorelių. Rajone plevėsavo 42 vėliavos, kaboją 14 skelbimų lentų, veikė telefonų centrinė su 10 telefonų Stovyklos dienraštis «Šauklys» (spausdinamas dviem rotatoriais) ėjo virš 600 egz. tiražu ir sunaudėjo apie 25 tūkstančius lapų popieriaus.

Stovyklautojus maitino 3 virtuvės, o Brolijoje, kur kas antrą dieną patys skautai gamino ir maistą, buvo įruožta dar virš tuzino lauko virtuvėlių, skautišku būdu «umūrytų» pačių brolių. Trys krauvėlės aprūpino dalyvius skautiškais reikmenimis, apranga, gairėlėmis, pašto priemonėmis ir jub. suvenyrais (atsimenate skautininkų Alės ir Vytauto Namikų pagamintus gražiuosius kaklaryščių žiedus, gитарo imitacijos rūteles ir kitas puošmenas!).

Virš trylikos šimtų skautėlių gretos parodavo Tėvynės Dieną vėliavų aikštėje, o tūkstantinė svečių aplankė Rako kalnelius didžiojo savaitgalio metu.

Seserija buvo pasiskirčiusi į 7 Lietuvos rajonus (Aukštaitija, Žemaitija, Lietuvos Pajūris ir t.t.), o Brolija valdėsi dešimtyje pilių. Be šių dar buvo Bendrijos rajonas, kuriame susibūrė stovyklos vadija, akademiškai skautai-ės ir stovyklos ūkie personalas.

Ir visa tai įrengta mūsų jaunimo, jų bičiulių, tėvėlių, rėmėjų pinigais ir rankomis. Kiek čia sudėta šiltos meilės, kiek kantraus ištvermingo pasiaukojimo. Tai galėjo padaryti jaunimas. O kad kas nors panašaus būtų buvę pas mus, Brazilijoje! Nejaugi pas mus nebegalima nė mažu mažu mastu?

Lietuvos Vyciai

Š. Amerikoje gyvena jaunimo organizacija vardu «Knights of Lithuania, arba «Lietuvos Vyčiai». Tai Amerikoje įkurta, lietuvių jaunimo organizacija. Praėjusią vasarą, rugpjūčio 22–24 dienomis Philadelphijos mieste ta organizacija turėjo 55-tąjį savo metinį seimą, kuriame dalyvavo virš 200 delegatų ir svečių. Nors šitos organizacijos narių didžioji dauguma jau antros, trečios ir net ketvirtos kartos Amerikos lietuviai, daugelis jų tik labai silpnai lietuviškai bemoka, o visgi jų veikloje švyti karšta meilė savo tautai, savo kultūrai, jie labai sielojasi pavergta Lietuva ir daug darbuojasi jos laisvei atgauti. Čia duodame ilgesnį jų seimo aprašymą, kad patys pasidžiaugtumėte to jaunimo veikla.

Su šūkiu «Vyčių stiprybė — Lietuvos viltis» Lietuvos vyčiai sušaukė savo 55-tąjį seimą Philadelphijoje, rugpjūčio 22–25.

Prie didelio Bellevue Stratford viešbučio

plevėsuoja trispalvė. Tai vaizdas, sukeliąs jausmą, kurį nė vienas esame patyrę, išvydę savo tėvų žemės ženklus. Įėjus į viešbutį, tuojau patrukia dėmesį lenta su užrašu — Knights of Lithuania, 55th Convention, Ballroom Floor. Pasikėlus į seimo užimtą aukštą, prie registracijos stalo malonios vytytės pasitinka delegatus ir svečius. Čia pat matyti ir trykambariai, kur viename bus aukojamos mišios, antrame vyks posėdžiai, o trečiame įrengta tautodailės ir knygų parodėlė, apie kurią buvo skelbta miesto laikraščiuose ir kviesta visuomenė atsilankyti.

Ketvirtadienis tai delegatų rinkimosi diena. Popiet jau susidaro gera grupė vyčių ir išvykta apžiūrėti istorinių vietovių bei pažinti kėglių rungtyne, Vakariniomis mišiomis šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje atidaromas seimas, parapijos salėje įvyksta susipažinimo pobūvis. Penktadienio rytą seimo pirmame posėdyje Philadelphijos 3-ji kuopa sveikina delegatus ir svečius, kun. J. Jutkevičius pasako uždegančią kalbą, sudaromas prezidiumas, pateikiama darbotvarkė. Po posėdžio, kitame kambaryje, aukojamos lietuviškos mišios. Pertraukos metu vyčiai neišsiskirsto, bet renkasi bendriam pietum.

Popietiniame posėdyje svarstomi organizaciniai klausimai bei planai. Vakare prie vyčių prisijungia geras skaičius visuomenės ir išplaukia laivu Delaware upe.

Šeštadienio rytiniam posėdyje nagrinėjami nebaigti reikalai. Vėliau išklausoma A. Saulaičio paskaita. Prelegentas išaiškina žmogaus padėtį savo aplinkoje, pabrėždamas, kad asmuo turi kur nors priklausyti norėdamas pažinti ir ugdyti paveldėtas kultūrinės vertybes. Sąvoka katekilo, kur sutirpdomos įvairios tautybės, šandien pakeičiama asmens kilmės ieškojimo atgimimu. Paskaitoje buvo iškelta ir stovyklų svarba. Šioje bendruomenėje jaunuolis gali pritaikyti savo įgytas žinias organizacijoje. Patraukti ir išlaikyti savo narius organizacija turi ne reikalavimais, o įdomia programa leisdamą nariui pajusti, kad jis yra įnasas ne tik į organizaciją, bet ir į gyvenamą bendruomenę. Paskaita labai sudomino klausytojus. Prelegentas buvo paprašytas paruošti santrauką, kurią būtų galima išsiųstinėti vyčių kuopom, kaip tik ieškančiom patarimų, kaip narius išlaikyti ir patraukti.

Po paskaitos visi dalyvauja lietuviškose mišiose, kurias aukoja keturi kunigai. Bendrų pietų metu įteikiami prizai kuopom, pasižymėjusiom naujų narių pritraukimu, pilnai surinktu nario mokesčiu ar ypatinga veikla. Trofėjomis apdovanojami žaidę kėglių rungtyne. Mykolo Nerkūno, vyčių įkūrėjo duktė, dr. Phyllis Cimies, duoda trumpą pranešimą apie jos pačios ruošiamą spaudai knygą iš savo tėvo gyvenimo Knyga pasirodys ateinančiais metais, švenčiant šimtą metų nuo Mykolo Nerkūno gimimo.

Sekmadienio rytą šv. Kazimiero bažnyčios kieme vyčiai rikiuojasi eisenai ir, palydimi šv. Kazimiero posto veteranų ir būrio vėliavų, žygiuoja bažnyčion. Pagal tradiciją, vyčių seimo metu iškilmingai mišių aukoti visuomet yra kviečiamas vyskupas. Šio seimo mišiom atvyksta Philadelphijos vyskupas Gerald V. McDevitt.

Prieš prasidedant mišiom prie altoriaus iškviečiami užsitarnavę 4-to laipsnio ordiną vyčiai. Vyskupas, pašventinęs ženklus, pats juos įteikia. Pamokslą pasako prel. J. Končius, iškeldamas Lietuvos praeitį, jos vargus, jai padary-

tas skriaudas lygindamas su Čekoslovakijos tragedija.

Mišiom pasibaigus, vyčiai su vyskupu ir kunigais susirenka oficialiai seimo nuotraukai. Po bendrų priešpiečių ir vyskupo sveikinimų parapijos salėje visi vyksta prie laisvės varpo Nepriklausomybės aikštėje — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo jubiliejui paminėti. Sugiedojus himnus, po invokacijos programą praveda Philadelphijos vyčių veikėjas Juozas Janulaitis. Jis pažymi šios istorinės vietos reikšmę: čia gimė JAV valstybės, pasirašius nepriklausomybės aktą 1776 metais.

entinę programos dalį atliko dvi jaunos kanklininkės — Alė ir Laima Surdėnaitės.

Dr. Jokūbas Stukas savo kalboje nušviečia Lietuvos padėtį, komunizmo suktumus, Jungtinių Tautų dvigubą standartą mažųjų tautų atžvilgiu, primena, kad Lietuvos laisvės varpas padovanotas Amerikos lietuvių ir yra čia pat esančio laisvės varpo kopija. Baigdamas kalbą, prelegentas ragina vyčius dar uoliau dirbti su šių laikų vienieliu ginklu — plunksna.

Dennis Mažeika perskaito vyčių seimo laisvės deklaraciją, kurioje išreiškiama padėka Amerikai už mūsų tėvų ir senelių priglaudimą, už nepripažinimą Sovietų okupacijos. Deklaracijos kopijos išdalinamos visiems susirinkusiems. Giedant «Marija, Marija», vyčių atstovai — kun. J. Jutkevičius, pirm. dr. J. Stukas, Stella Volkevičiūtė ir J. Janulaitis — padeda vainiką prie laisvės varpo.

Popiet vyčiai renkasi į viešbutį paskutiniam posėdžiui. Balsuojami konstitucijos pataisymai. Vakare įvyksta iškilmingas seimo banketas, kuriame pagrindinę kalbą pasakė Philadelphijos teisėjas Leo Weinrott. Vakara praveda Philadelphijos advokatas ir vyčių bičiulis Alfonsas Romeika. Patriotinę kalbą pasako kun. J. Jutkevičius. Pensilvanijos asamblėjos narys Jurgis Juraitis savo kalboje pažada remti vyčių veiklą ir padėti Lietuvos reikalui.

Banketo metu buvo pagerbti ir atžymėti ženklais nusipelnę vyčiai.

Dar žodį taria naujasis centro valdybos pirmininkas dr. Jokūbas Stukas, kviesdamas vyčius daugiau reikštis Lietuvių Bendruomenėje, bendrauti su ateitininkais ir skautais ir remti visą lietuvišką veiklą.

Banketas uždaromas buvusios centro valdybos pirmininkės Helen Schields-Saulytės kvietimu į darbą, nes vyčių stiprybė yra Lietuvos viltis. Sugiedojus vyčių himną, baigiasi banketas ir 55-tasis seimas.

Pirmadienio rytą vyčiai susirenka atsisveikinti ir, pilni gražių užsimojimų ir naujos energijos darbai išsiskirsto.

Didelėj Amerikoje mazytė Lietuva WORCESTER, MASS.

1968 rugpjūčio 17, šeštadienis, 10 valanda.

Vargonai aidai šv. Kazimiero bažnyčios skliautais. Susirinkusiųjų akys atkreiptos į bažnyčios taką, Tuo taku Vladas Garsys veda dukrą Jūratę Angelę altoriaus link. Ties greteliais sustoja, pabučiuoja ir perduoda A. Mindaugui Drukteniui.

Šalia altoriaus sėdi kun. Jutt ir prel. V. Balčiūnas. Mišias aukoja ir jaunuosius sujungia kun. Vaclovas Martinkus.

Tą pačią dieną 12,30 val. Maironijų parko salėje prasideda vestuvių puota. Sios dalies vedėju yra Vilius Bražėnas. Jaunųjų tostą pakelia jaunų brolis Edmundas. Sveikina Jūratės tėvas Garsys, Alberto tėvas dr. Edmundas Druktenis.

Vedėjas Bražėnas skaito radijo bangomis gautą sveikinimą iš karo zonos Vietname. Mat, Jūratės brolis Algis Garsys atlieka karinę prievolę, kaip Amerikos karininkas. Jūratė nebesulaiko ašarų, rieda ašaros ir Algio žmonai Livijai Garsienei, kurią jis paliko po medaus mėnesio.

Kaip bažnyčioj, taip ir salėj girdi tik lietuvių kalbą. O kiek čia daug dainuojančio lietuviško jaunimo. Ir džiaugiesi, kad matai ir girdi didelėj Amerikoje mazytę Lietuvą.

Kaip Atrūds Lietuvos Kankinių Koplyčia Romoj

Sukaktuviniai metai visų lietuvių dėmesį sukonzentruoja jų minėjimui. Įvairių švenčių nuotakose atrodo kiek pamiršta mūsų paminklinė Lietuvos kankinių koplyčia Romoje. Ten darbai vyko. Koplyčios sienos paruoštos ir dekoravimo darbai galės būti pradėti. Dekoravimo projektai taip pat neužmiršti, tik jų paruošimas nevienos dienos darbas. Vasaros pradžioje prof. V. Jonynas lankėsi Romoje su sipažinti su vie vieta. Projekto mintys žodžiais jau išreikštos, iš jų seks tikrovė. Tie darbai vyksta nematomi meno studijoje.

KAIP KOPLYČIA ATRODYS

Iš to kas čia seka, kas nors gali būti dar pakeista, tačiau pagrindinės mintys jau nepasikeis. Daugiau pakeitimų gali įvykti siūlomuose įrašuose pagal tai, ar estetikos atžvilgiu nebus jų per daug, arba kas nors gali pasiūlyti ką nors geresnio vietoje dabar pramatomų. Kadangi koplyčią lankys žmonės iš viso pasaulio, tai visi įrašai bus lotyniški. Nors ir juos ne visi suprast, bet suprast daugiau negu lietuviškus įrašus.

KOPLYČIOS ALTORIUS IR UŽ JO SENA

Altorius bus atitrauktas nuo sienos tiek, kad kunigas galėtų laikyti šv. Mišias atsigręžęs į žmones. Altoriaus apačia bus balto marmuro. Jo viršuje bus širdies su septyniais kardais bereljefas. Sienoje bus Aušros Vartų Marijos paveikslas, kiek įmanoma tiksliai kopija. Veidas ir rankos bus mozaikos, rūbas metalinis. Prie paveikslo bus tas pat įrašas,

kuris jau iš seniai yra Aušros Vartuose: Sub Tuum presidium confugimus... Mater Misericordiae (Tavo pagalbos šaukiamės... Gailėstingumo Motina). Paveikslas bus apšviestas paslėpta šviesa. Toje sienoje nebus jokių kitų vaizdų, o fonas bus toks, koks geriau padės išryškinti paveikslą.

Sienos, kurių kiekvienos plotas bus apie 10x4 jardų, bus dekoruotos bereljefiniais vaizdais ir lietuvių tautos krikščioniškos praeities.

Vienoje sienoje tilps Mindaugo krikšto vaizdas su krikšto ir mirties datomis. Toliau seks trijų ar keturių iš seniausių Lietuvos bažnyčių vaizdai: Trakų, Vilniaus katedros, Kauno bazilikos ir gal dar kurios vienos statytos Vytauto laikais. Koplyčią bekasant šioje sienoje atsivėrė anga į koridorių, kuris yra liekana iš šv. Petro bažnyčios, stovėjusios ten prieš dabartinę baziliką. Ta anga bus aptvarkyta ir paikta, kad maldininkai galėtų aną seną koridorių lankyti. Koridoriuje prie įėjimo bus patalpinta Rūpintojėlio skulptūra. Toliau seks erdvė skirta vytautui ir Jogailai. Ties jais bus įrašai: Vytautas — Magnus Dux, 1350—1430, X. 27; Jogela — Rex, 1350—1434.V.31. Vicarii Generales Ecclesiae. Vytautui ir Jogailai šį titulą buvo suteikęs popiežius Martynas V.

Kitoje sienoje tilps iš eilės šv. Kazimieras. Projektuojama įrašyti ties juo žodžius iš liturginės maldos: Inter regales delicias et mundi illecebras Santus Casimirus Patronus Lituaniae, 1458.X.3—1484.III.4 (Tarpe karališkų malonumų ir pasaulio viliojimų

šventas — Kazimieras Lietuvos globėjas).

Toliau seks gal vaizdai, o gal tik vardai su datomis vyskupų šv. Juozapo Kuncevičiaus, Melchioro Giedraičio, Motiejaus Valančiaus. Po jų sienos viduje seks Kražių įvykio vaizdas su data 1893. X. 23 ir lotyniškas įrašas sakiniu: Dievo garbė mums virš gyvybės ir kraujo, ar kitokis išreiškias kraštiečių jausmus.

Po Kražių seks vaizdai ar gal taip pat tik vardai ir datos vyskupų Jurgio Matulaičio, Teofilio Matulionio, Vincento Borisevičiaus, Mečislavo Renio ir Pranciškaus Ramanausko.

Trečias vaizdas bus išreiškias Sibiro lietuvių maldaknygę.

Lubos bus išpuoštos bereljefiniais lietuviškų kryžių ornamentais. Paslėptos šviesos apšviės lubas ir sienas. Grindys, ar bus marmuro ar kitokios medžiagos, bus pajvairintos lietuviškais papuošimais.

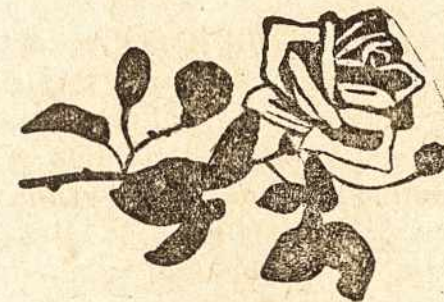
Užpakalinėje sienoje vienoje pusėje įeinamų durų bus popiežiaus Pauliaus VI ženklas. Kitą pusę bus Vytis ir lotyniškas įrašas žodžių: Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi. Bus surasta tinkama vieta marmuro ar bronzos lentai su įrašu pasakančiu, ką atminti ir kuriais metais pasaulio lietuviai koplyčią įrengė.

Koplyčia tikrai bus viso pasaulio lietuvių. Vis daugiau ir daugiau atsiliepiama ne tik Amerikos lietuviai, bet gana gausiai iš Kanados, Australijos. Nemažas skaičius atsiliepiama iš Anglijos, Škotijos, Vo-

kietijos, Venecuelos, Brazilijos, net iš Ekvadoro. Iš Lietuvos gauta koplyčiai skirtų gintarų ir bus pasistengta surasti jiems tinkamą vietą.

Visi aukojantieji ir visi tie, kuriuos jie nori paminėti, bus surašyti į pastovios medžiagos dvi atskiras knygas. Viena iš jų bus patalpinta Vatikanų archyvuose, kita kuriame nors lietuvių archyve, kad ateityje lietuviai galėtų ten surasti savųjų vardus. Siunčiantieji paminėtinus vardus yra prašomi pažymėti, kurie iš tų asmenų yra nužudyti Lietuvoje, mirę kalėjimuose ar vergijoje už Lietuvos ribų. Ateities lietuviams tokios žinios gali būti labai naudingos.

L. K. Koplyčios komitetas

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

ĮSIDĖMĖTINI ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO:

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pío Ražainas, Tel. 63-5978.

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos Pirmininkas p. Juozas Matelionis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 51-4011.

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Lituania, 67, Mooka — Tel. 92-2263

LIETUVIŲ SAJUNGA BRAZILIJOS — Pirmininkas p. Aleksandras Bumblis, Rua Gen. Fonseca Teles, 606 Tel. 81-6423.

Iždininkas p. JURGE GARCIA Rua Oratorio, 3093, Alto da Mooka.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

V. ANASTACIO, Rua Camacan, 625 — trečiadieniai 18,30 val.

MOOCA, Rua Lituania, 67 šeštadieniai 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol.

Mooka r. Lituania, 67 Lietuvių Namų koplyčioje:

Sekmadieniai ir šventadieniai 8,00 ir 17,00 val. Darbdienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laikų kai turimos metinės ar 7 d mišios;

išpažintys čia klausomą kasdieną prieš mišias,

Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17,15 val.

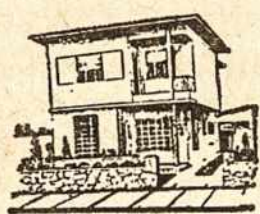
Antrą: Jačana klierikų kopl. 8,30 val. Bom Retire, 10 val. Itinga 16,30 val.,

Trečią: Agua Rasa 8,30 val., Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį: Vila Anastacio 8,30 val., Vila Bonilha 11,15 val. V. Prudente 18 val.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama KETVIRTADIENIAIS 18 val. 40 min.

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokių namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, desktis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.0 - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams.
Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52-2289, S. Paulo
Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Atleikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefones: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

PASIMATYKIM VAIDINIME - KONCERTE

RUA LITUÂNIA, 67 — MOÓCA — SÃO PAULO, 13

Moóca

ČIA Pat KALÉDOS

Plačiai išsidriekusi šv. Kazimiero parapija! Kur Mauá, kur Piauí, Guarulhos ar Santo André! Ši asmeninė lietuvių parapija apima kone visą S. Paulo est. Dėl to prieš Kalėdas aplankyti visus parapijiečius buvo neįmanoma, juoba, kad reikia dar ir ligonis aplankyti, ir laikraštį suredaguoti ir išsiuntinėti ir kitoki parapijos reikalai atlikti. Todėl iš anksto kunigai atsiprašo, jei ką nors nes pės prieš Šventes aplankyti. Parapiją lankys toliau po švenčių.

Šiuo metu lankoma Santa Ana apylinkė, Itaquera, Guianazes, Tatuapė, Penha, Vila Matilde, Vila Granada, vila Talarico.

Nebus užmirštos nė vila Libanesa, Vila Prudente ir kitos. Pas ką kunigas neatsilankys iki ketvirtos advento sekmadienio, plotkelių galite užėiti pasiimti Mookon, pas Tėvus Jėzuitus, Rua Juatindiba, 20, Parque da Mooka, o rytais iki 8 val. mišių, Rua Lituania, 67.

Kitą sekmadienį, gruodžio 15 d. Rua Lituania, 67, 17 val. mišių nebus, nes tuo metu vyks vaidinimas—koncertas. Mišios čia bus tik 8 val. ryte.

KALÉDŲ MIŠIOS MOOKOJE

Bernelių mišios Dr. V. Kudirkos rūmų koplyčioje Kūčių vidurnaktį ir 17 val. Kalėdų dieną, (Ryte 8 valandos mišių nebus).

UŽSIMOKĖJO UŽ «M. L.»

H. V. 60 ncr., V. Zubelis 12 ncr., A. Gurauskas 25 ncr., J. Burba 10 ncr., Silva Rukšėnas 10 ncr., J. Gerulaitis 20 ncr., dr. Helen Klimas 10 ncr., J. Balčiūnas 10 ncr., Reginai Kutkienei Kanadoje prenumė ratą atnaujino jos mama Jieva Kutkienė 10 ncr. «Aušros» choras šio numerio garbės leidėjas 60 ncr.

AUSRO CHORAS sveikina savo pirmininką Joną Bajorią ir savo narę Lidiją Bajorienę 15 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių proga, gruodžio 19 diena, ir linki tai uoliai porai ilgų, laimingų ir darbinių metų.

ŽASANA

Siais metais Tėvas Jonas Bružikas pirmą kartą aplankė mus kaip šv. Kazimiero parapijos klebonas. Jis apdailijo mus informaciniu pamaldų tvarkos lapeliu, plotkelėmis, krikštų, vedybų, ligonių lankymo, laidotuvių nurodymais, telefono numeriu 92-22 63 ir t.t.

Nors mūsų klebonėlis jau senukas, 70 metelių jau perkopęs net dviem pakopom, bet tebėra energingas, judrus ir darbštus! Pėkštute nužingsniuoja plačiausiose apylinkėse išsibarsčiusius savo parapijiečius aplankyti!

Dar tik pirmi jam klebonavimo metai, bet prašome Viešpatį leisti dar ilgai pagyventi ir taip gražiai toliau darbuotis, kaip iki šiol, nešant suraminimą ir Dievo palaimą mūsų šeimoms.

Žasaniškis korespondentas

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647
Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia
Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações
Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Jonsultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Moóca, Fone 92-3991

Atende-se com hera marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista
p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5862

Retas kultūrinis įvykis São Paulo lietuvių gyvenime! Jaunimas ateina su vaidinimu ir daina. Šimtai valandų paaukota parengti tą meilę puotą. Visa kita atidėkim kitam kartui ir eikim pasidžiaugti tuo retu mūsų lietuviškame gyvenime įvykiu. Neišsikabinėkim, jog tam neturim laiko! Pakaks laiko. Reikia tik grožio ištroškusias išalkusių širdies!

São Paulo lietuviai pasirodysite, kiek dar tokio grožio trokštančių širdžių turite!

Todėl šį sekmadienį visi kas gyvas traukime Mookon į Dr. V. Kudirkos rūmų salę! Vakaro pradžia lygiai 15 valandą.

R e n g ė j a i .

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS VILA ANASTACIO!

Dr. Jono Basanavičiaus vardo lietuvių mokyklos Globėjų būrelis gruodžio 31 d. rengia savo nariams ir bičiuliams 1969 metų sutikimą tos mokyklos salėje, rua Camacan, 625, Vila Anastacio.

Norintieji dalyvauti nariai ir bičiuliai turi užsiregistruoti pas Globėjų būrelio valdybos narius ir pas mok. St. Kubiliūną iki gruodžio 20 dienos.

DĖKOJA IR KVIĘCIA

Mirus mano brangiam broliui

A. A. JONUI PIJUI GALECKUI,

visiems dalyvavusiems laidotuvėse, pareiškusiems užuojautos, nuoširdžiai dėkoju. Taip pat kviečiu į septintos dienos mišias 13 d. gruodžio 7,30 val. Vila Zelinoje.

Magdalena Žemantauskienė

Lapkričio 30 mirė a. a.

KAZIMIERAS GRAJAUSKAS,

gyvenęs Vila Libaneza 7 d. mišias atlaikė šv. Kazimiero parapijos klebonas. Mirusiojo artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą.

ML redakcijoje yra laiškas iš Lietuvos nuo Onos Volungevičienės Juozui Slavickui (o gal Glavickui? — neaiškiai parašyta voke). Prašome atsiimti Rua Juatindiba, 20, Parque da Mooka. Pažįstantieji adresatą malonėkite jam pranešti. Ačiū.

V. Zelina

TRADICINI NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ

Kaip visais, taip ir šiais metais ruošia Liet. Kat. Bendruomenės Choras, gimnazijos salėje, Vila Zelinoje. Lietuviškoji visuomenė kviečiama atvykti į Naujų Metų sutikimą. Svečiai galės atsinešti užkandžius iš namų. Taip pat veiks ir bufetas. Pakvietimus ir staliukus reikia iš anksto įsigyti pas choro valdybos narius.

Dr. Victor Pedro Sculytis

Cirurgião dentista pela Universidade S. Paulo
C. R. O. S. P. Nr. 727
Clinica de adultos e crianças Fluor — RX —
Alta rotação.

Endodontia e ortodontia movel (ortopedia),
Taisomi kanalai ir kreivi dantys.
Rua França Carvalho, 121, Moóca,
Arti Dr. Vinco Kudirkos mokyklos rūmų.

LIETUVĖ ADVOKATĖ

IRENA GRITĖNAS—SPINA praneša savo tautiečiams, kad ji priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo 7-de Setembro, 52 6º andar, sala 607 (priešais Forum), nuo 16 iki 18 val.

Taip pat ji kviečia įsirašyti į steigiamą juridinę organizaciją "Lietuva", kurios nariai už mažą mėnesinį mokesnį gauna šias lengvatas: 1) konsultas dovanai, 2) taip pat visos informacijos ir laatsinkymai, 3) juridinė orientacija ir 4) už specialią kainą daromi inventariai, iškraustymai ir nejudomų turtų administravimai.

Liet. Kat. Bendruomenės choras gruodžio 8 d. buvo pakviestas į General Motors klubą. Programoj buvo dainos ir tautiniai šokiai. Po programos šeimininkai choristus ir šokėjus pavaišino skaniais šū raskais ir alučiu.

Brazilija

DĖL TRIJŲ kunigų suėmimų kilo daug ginčų. Mat, lapkričio 23 d. Belo Horizonte mieste karinės policijos buvo suimti trys kunigai prancūzai. Tai P. Michel Le Ven, P. Xavier ir P. Hervé. Be to, draug su jais suimtas ir brazilas dia konas José Geraldo.

Po kelių dienų tardymo, kurių jie buvo apkaltinti pa laikymu ryšių su komunistais ir pavojingumu krašto saugumui. Spauda rašo, kad jie gali būti ištremti iš Brazilijos.

SOLIDARUMAS SU SUIMTAISIAIS. Belo Horizonte kunigai ir katalikai pareiškė nepasitenkinimą dėl šių kunigų suėmimo. Kalbama apie kariškių pradedamą vykdyti Bažnyčios persekiojimą, apie šni pinėjimą ir ieškojimą komunistų dvasiškių tarpe.

Belo Horizonte arkivyskupas nori išaiškinti dalykus. Bet jis neprileidžiamas prie suimtųjų kunigų. Arkivyskupas prašo tiems kunigams neprivilegijų, bet žmoniškumo bei respektavimo asmens teisių ir teisingumo. Prie tokio reikalavimo ir solidarumo su juo prisidėjo ir S. Paulo arkivyskupas bei kunigija, taip pat ir dalis Rio de Janeiro kunigų. Atrodo, jei juos ir tremtų Prancūzijoje, tai galėtų įvykdyti tik teismo sprendimu.

«MŪSŲ LIETUVOS» REDAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI, TAIP PAT IR SÃO PAULO LIETUVIAMS JĖZUITAMS GALITE SIŪSTI LAISKUS ŠIUO ADRESŲ
CAIXA POSTAL 4421,
S. PAULO, BRASIL.

ATSKIRO NUMERIO
KAINA 0,20